

Celem projektu badawczego jest wielowymiarowa analiza społecznych praktyk szeroko rozumianej „medycyny alternatywnej” i rosnącego w siłę zjawiska medycznego populizmu w Polsce. Wg danych portalu rynekapteki.pl w 2000 w Polsce było co najmniej 50 tys. uzdrowicieli, dekadę później wskazywano, że jest ich 70 tys., a wyliczenia z 2018 r. wskazywały ponad 100 tysiącach bioterapeutów, healerów, zielarzy, homeopatów, kręgarzy, hipnoterapeutów, radiestetów, irydologów, białych magów i szamanów działających w Polsce.

Koncepcją badawczą jest wyjaśnienie tego zjawiska z trzech perspektyw: a) społeczeństwa polskiego i różnych jego grup zróżnicowanych klasowo, kulturowo, demograficznie; b) pracowników systemu opieki zdrowotnej (lekarze pierwszego kontaktu, lekarze specjaliści, pielęgniarki; c) zwolenników medycyny alternatywnej i uczestników różnych inicjatyw społecznych, które wpisują się w zjawisko „medycznego populizmu” (ruchy antyszczepionkowe, Polskie Stowarzyszenie Duchowych Uzdrowicieli, Międzynarodowe Stowarzyszenie Medycyny Komplementarnej).

W projekcie wykorzystanych będzie szereg metod i technik badawczych z zakresu nauk społecznych:

- badanie CATI na ogólnokrajowej próbie dorosłych przedstawicieli społeczeństwa polskiego;
- wywiady fokusowe na z różnymi grupami społecznymi zróżnicowanymi klasowo, przestrzennie i kulturowo;
- wywiady fokusowe z pracownikami systemu opieki zdrowotnej;
- analiza treści materiałów ze stron internetowych oraz materiałów na YouTube upowszechnianych przez inicjatywy społeczne, które wpisują się w zjawisko medycznego populizmu;
- badanie CAWI na próbie 600 wśród osób korzystających z Internetu na temat teorii spiskowych o pandemii;
- realizacja 20 wywiadów z liderami ruchów i stowarzyszeń mieszczących się w nurcie medycznego populizmu;
- socjologiczna interwencja z członkami ruchów społecznych medycznego populizmu i grup zwolenników medycyny alternatywnej.

Powodem podjęcia tematu badań są obserwowane (lecz niezbadane) zjawiska takie jak: ruchy antyszczepionkowe, odrzucanie oficjalnych procedur leczenia medycyny konwencjonalnej, popularność sklepów internetowych z różnymi specyfikami „medycyny alternatywnej”. Te trendy mają wpływ nie tylko na zdrowie publiczne, ale też są zjawiskiem, którego nie może ignorować oficjalna polityka zdrowotna. W perspektywie socjologicznej niezwykle interesujące jest znalezienie odpowiedzi o społeczne przyczyny takich zachowań i skalę zjawiska „kontroświeceniowych praktyk” w podejściu do zdrowia.